Dnro 3075/93/20

EDUSKUNTA
Hallintovaliokunta

asia: **VNS 1/2020 vp julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2021-2024**

kuultava: **tietosuojavaltuutettu**

Pyydettynä lausuntonani esitän kunnioittavasti;

Tietosuojavaltuutetun toimialaan kuuluva henkilötietojen suoja on asetettu eduskunnan hallintovaliokunnan toimialaan. Siksikin olen tässä lausunnossani tarkastellut sanotusta lähtökohdasta nyt käsiteltävänä olevaa julkisen talouden suunnitelmaa.

Selonteko on annettu koronaviruksen aiheuttamassa poikkeuksellisessa tilanteessa. Selonteossa ei ole kuitenkaan käsitelty sitä, että poikkeusolot ovat johtaneet maamme historian suurimpaan ”digiloikkaan”. Esimerkiksi verkkokauppa, etäopetus ja -työskentely sekä sosiaalisten suhteiden hoitaminen on osin voimakkaasti lisääntynyt ja siirtynyt verkkoon. Sen johdosta on ilahduttavaa huomata, että selonteossa on melko hyvin tunnistettu myös tarpeet panostaa eri hallinnonaloilla tietoturvaan ja digitalisaatioon. Selonteossa on mm. tuotu esille keskeisiin tietojärjestelmiin kohdistuva panostus, kuten digitaaliseen identiteettiin ja sähköisiin tunnistusratkaisuihin. Mutta voidaanko tätä ”digiloikkaa” panostuksen lisäksi myös hyödyntää?

Mielestäni olisi juuri nyt vallitsevassa tilanteessa perusteltua myös laatia arvio siitä, miten tilanne vaikuttaa myös julkisen hallinnon palveluiden tuotantoon ja niiden tuottamisen tehokkuuteen.

Tietosuojavaltuutetun toimiston vision ja eurooppalaisen tietosuoja-asetuksen 2016/679 mukaan tietosuoja on myös yritystoimintaa ja kansainvälistä kilpailukykyä tukeva menestystekijä. Sen varmistamiseksi tarvitaan panostusta monipuolisesti ja laajasti määriteltävään digitaaliseen infrastruktuuriin. Siihen kuuluu mm. toimivat ja turvalliset tietoliikenne- ja logistiset yhteydet, tunnistusjärjestelmät, lainsäädännön riittävän hyvä laatu ja tehokas lainvalvontatoiminta. Tämä näkyy kuitenkin vain osittain selonteossa. Voidaankin kysyä, kuvastavatko nämä eri hallinnonaloilla tapahtuvat tietojärjestelmien parannukset ja tietoturvaan panostamiset hallinnon siiloutumista.

Lopuksi totean, että tiedossani on eräitä Euroopan unionin tasoisia hankkeita, joilla tulee olemaan vaikutusta valtion talouden selonteossa esitettyyn tilanteeseen myös hallintovaliokunnan toimialan kannalta. Tällaisia ovat mm. sähköisen viestinnän tietosuojauudistus (ePrivacy Regulation), digitaalisen sisällön direktiivin implementointi ja brexit. Olisikin toivottavaa, että selontekoon jatkossa sisältyisi myös katsausosio vireillä olevista EU-hankkeista.

Reijo Aarnio
tietosuojavaltuutettu